

พฤติกรรมการรู้สารสนเทศเพื่อการท่องเที่ยวแบบคาร์บอนต่ำในพื้นที่จังหวัดกาญจนบุรี Information Literacy Behaviors for Low Carbon Tourism in Kanchanaburi

อังคณา แวซอเหาะ^{1*} และ สุวรรณา เข้มแดง¹
Angkhana Wesoho^{1*} and Suwanna Kemdang¹

¹คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร

Faculty of Liberal Arts, Rajamangala University of Technology Phra Nakhon

*Corresponding author E-mail address: angkhana.w@rmutp.ac.th

Received: 09/01/2025 Revised: 03/03/2025 Accepted: 20/03/2025

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบพฤติกรรมการรู้สารสนเทศเพื่อการท่องเที่ยวแบบคาร์บอนต่ำของนักท่องเที่ยวในพื้นที่จังหวัดกาญจนบุรี จำแนกตามลักษณะ ระยะเวลา วัตถุประสงค์ และกิจกรรมที่ทำระหว่างการท่องเที่ยว กลุ่มตัวอย่างคือ นักท่องเที่ยวชาวไทยในจังหวัดกาญจนบุรี ใน พ.ศ. 2566 จำนวน 400 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบสะดวก เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน t-test และ F-test ผลการวิจัยพบว่า นักท่องเที่ยวมีพฤติกรรมการรู้สารสนเทศฯ ทุกด้านในระดับมาก ด้านที่มากที่สุดคือ ความสามารถในการรวบรวมและการใช้สารสนเทศ รองลงมาคือ การรู้ความต้องการสารสนเทศ และการเข้าถึงสารสนเทศ นักท่องเที่ยวที่มีลักษณะการเดินทางต่างกันมีพฤติกรรมการรู้สารสนเทศฯ ต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยผู้ที่เดินทางคนเดียวมีพฤติกรรมการรู้สารสนเทศฯ สูงกว่าผู้เดินทางเป็นกลุ่ม นักท่องเที่ยวที่ใช้ระยะเวลาในการท่องเที่ยวต่างกันมีพฤติกรรมการรู้สารสนเทศฯ ต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยผู้ที่ไม่ค้างคืนมีพฤติกรรมการรู้สารสนเทศฯ สูงกว่าผู้ค้างคืน นักท่องเที่ยวที่มีวัตถุประสงค์ในการเดินทางต่างกันมีพฤติกรรมการรู้สารสนเทศฯ ต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยผู้ที่ท่องเที่ยวเพื่อพักผ่อนมีพฤติกรรมการรู้สารสนเทศฯ สูงกว่าผู้ที่ท่องเที่ยวเพื่อรับประทานอาหาร นักท่องเที่ยวที่ทำกิจกรรมระหว่างท่องเที่ยวต่างกันมีพฤติกรรมการรู้สารสนเทศฯ ต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยผู้ที่ทำกิจกรรมเชิงสุขภาพท่องเที่ยวพักผ่อน ท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ และท่องเที่ยวเชิงนิเวศ มีพฤติกรรมการรู้สารสนเทศฯ สูงกว่าผู้ที่ท่องเที่ยวเชิงศาสนาและวัฒนธรรม

คำสำคัญ: พฤติกรรมการรู้สารสนเทศ นักท่องเที่ยว การท่องเที่ยวแบบคาร์บอนต่ำ กาญจนบุรี

Abstract

This research aimed to study and compare the information literacy behavior for low-carbon tourism of the tourists in Kanchanaburi province by studying types of traveling, duration of stay, purposes of traveling, and activities performed during the trip. The sample group consisted of 400 Thai tourists in Kanchanaburi in 2023 obtained by convenience sampling. A questionnaire was used to gather the information. The statistics used were percentage, mean, standard deviation, t-test, and F-test. The results revealed that the tourists possessed

a high level of information literacy behavior for low-carbon tourism in all aspects. The highest level was the ability to collect and use information, followed by the ability to know information needed, and the ability to access information. The tourists with different travel styles; solo traveler and group traveler, had different information literacy behaviors with statistical significance at .05. Solo traveler had higher information literacy behavior than group traveler. The tourists with different duration of stays had significantly different information literacy behaviors at .05. The one - day traveler had higher information literacy behaviors than those who stayed overnight. The tourists with different purposes of travelling had significantly different information literacy behaviors at .05. The leisure tourists had higher information literacy behaviors than the gastronomic tourists. The tourists with different travel activities had significantly different information literacy behaviors at .05. The tourists whose travel activities were health tourism, leisure tourism, historical tourism, and ecotourism had higher information literacy behaviors than those whose travel activities were religious and cultural tourism.

Keywords: Information Literacy Behaviors, tourists, Low Carbon Tourism, Kanchanaburi

1. บทนำ

1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา

อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวเป็นอุตสาหกรรมที่สำคัญในลำดับต้น ๆ ของประเทศไทยในการสร้างรายได้ให้แก่ประเทศและชุมชน จากการประกอบธุรกิจด้านต่าง ๆ อาทิ โรงแรม รีสอร์ท บ้านพัก ร้านอาหาร ตลาด บริษัทนำเที่ยว บริษัทขนส่ง และร้านค้าในชุมชน เป็นต้น จากแผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติฉบับที่ 3 (พ.ศ. 2566-2570) มีเป้าหมายหลัก คือ 1) การท่องเที่ยวไทยมีความเข้มแข็งและสมดุล 2) การยกระดับความเชื่อมโยงโครงสร้างพื้นฐานด้านการท่องเที่ยว 3) การสร้างความเชื่อมั่นและมอบประสบการณ์ท่องเที่ยวคุณค่าสูง และ 4) การบริหารจัดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน เพื่ออนาคตที่ดีกว่าสำหรับทุกคน (กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา, 2566ก) การท่องเที่ยวแบบคาร์บอนต่ำเป็นทางเลือกหนึ่งที่น่าสนใจ เพื่อเป็นทางเลือกในการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนแก่ชุมชนให้เข้มแข็งและสมดุลในพื้นที่จังหวัดกาญจนบุรี พร้อมประสบการณ์ท่องเที่ยวที่ดีมีคุณค่าแก่นักท่องเที่ยว เนื่องจากการท่องเที่ยวแบบคาร์บอนต่ำเป็นรูปแบบการท่องเที่ยวตามแนวคิดของการท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติและอนุรักษ์เชิงสร้างสรรค์ ทั้งนี้จังหวัดกาญจนบุรีมีทรัพยากรทางการท่องเที่ยวที่หลากหลาย ด้วยลักษณะทางภูมิประเทศที่มีพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นป่าสมบูรณ์และภูเขาสูงเป็นเมืองประวัติศาสตร์ที่มีเรื่องราวน่าสนใจ เป็นแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม รวมทั้งแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ ซึ่งจะทำให้ให้นักท่องเที่ยวได้เข้าถึงธรรมชาติ วัฒนธรรม ประวัติศาสตร์ และวิถีชุมชน

พฤติกรรมการรู้สารสนเทศ เป็นลักษณะการกระทำของบุคคลที่รู้ และตระหนักรู้ได้ว่าเมื่อไหร่ต้องการสารสนเทศ เพื่อใช้ในการวางแผนและตัดสินใจในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ซึ่งสามารถระบุความต้องการสารสนเทศของตนได้ รู้แหล่งสารสนเทศและทรัพยากรสารสนเทศที่คาดว่าจะให้คำตอบ รู้วิธีการค้นหาสารสนเทศจากแหล่งต่าง ๆ รู้วิธีการประเมินคุณค่า และความน่าเชื่อถือของสารสนเทศ จัดการสารสนเทศ และใช้ประโยชน์สารสนเทศอย่างมีจรรยาบรรณ และถูกต้องตามกฎหมาย การรู้สารสนเทศเป็นทักษะความรู้ ความสามารถที่จะช่วยให้บุคคลได้รับสารสนเทศตามที่ต้องการ เพื่อนำไปใช้ตามวัตถุประสงค์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

จากการศึกษาพฤติกรรมการรู้สารสนเทศด้านการท่องเที่ยว พบว่า ก่อนการเดินทางนักท่องเที่ยวได้แสดงพฤติกรรมการแสวงหาสารสนเทศด้านการท่องเที่ยว เพื่อวางแผนการเดินทางล่วงหน้า โดยกำหนด

ความต้องการสารสนเทศที่เกี่ยวข้องกับสถานที่พัก สถานที่ท่องเที่ยว ร้านอาหาร วิธีการเดินทาง และค่าใช้จ่าย โดยประมาณต่อการเดินทางแต่ละครั้ง โดยการค้นหาผ่านสื่อสังคมออนไลน์ รวมทั้งการซักถามแลกเปลี่ยนข้อมูล หรือการสอบถามผู้ที่เคยมีประสบการณ์มาก่อน เพื่อประกอบการตัดสินใจ นอกจากนี้นักท่องเที่ยวให้ความสนใจข้อความและรูปแบบการนำเสนอข้อมูลสถานที่ท่องเที่ยว และการแนะนำการท่องเที่ยว ซึ่งส่งผลต่อการตัดสินใจท่องเที่ยว (กัญชลิตา ต้นเจริญ, 2563; ปิยะดา ดาวล้อมจันทร์ และคณะ, 2564; ศิริภรณ์ พงศ์ลี, 2564) จากพฤติกรรมดังกล่าวแสดงให้เห็นว่า นักท่องเที่ยวมีความสนใจในข้อมูล สารสนเทศต่าง ๆ ที่จะช่วยให้การวางแผนเดินทางท่องเที่ยวแต่ละครั้งได้รับความสนุกสนาน สะดวกสบาย และคุ้มค่าตรงตามวัตถุประสงค์ และเป้าหมายของตนเองและผู้ร่วมเดินทาง โดยเฉพาะกลุ่มนักท่องเที่ยวที่สนใจรูปแบบการท่องเที่ยวแบบคาร์บอนต่ำที่ต้องการท่องเที่ยวแบบเป็นมิตรกับธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยลดการใช้พลังงาน การสัมผัสวิถีชีวิตชุมชนให้ได้มากที่สุด การใช้ชีวิตให้ช้าลง อยู่อย่างเรียบง่ายแต่สุขสบาย ซึ่งต้องมีข้อมูลที่ดีเพื่อประกอบการวางแผนและตัดสินใจเดินทาง นักท่องเที่ยวจำเป็นต้องมีทักษะการรู้สารสนเทศ

ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาพฤติกรรมการรู้สารสนเทศเพื่อการท่องเที่ยวแบบคาร์บอนต่ำในพื้นที่จังหวัดกาญจนบุรี ซึ่งจะเป็นส่วนหนึ่งที่จะช่วยให้เข้าใจถึงความต้องการสารสนเทศด้านการท่องเที่ยว รูปแบบการเข้าถึงสารสนเทศและแหล่งสารสนเทศ การวิเคราะห์สารสนเทศที่ได้รับ และการนำสารสนเทศไปใช้ประโยชน์ เพื่อเป็นข้อมูลพื้นฐานแก่ชุมชน และผู้ประกอบการด้านธุรกิจท่องเที่ยวในการพัฒนาสารสนเทศด้านการท่องเที่ยวแบบคาร์บอนต่ำ สำหรับพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนในพื้นที่จังหวัดกาญจนบุรี รวมทั้งใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาการรู้สารสนเทศด้านการท่องเที่ยวแบบคาร์บอนต่ำ เพื่อตอบสนองความต้องการ และการเปลี่ยนแปลงด้านการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยว

1.2 วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบพฤติกรรมการรู้สารสนเทศเพื่อการท่องเที่ยวแบบคาร์บอนต่ำของนักท่องเที่ยวในพื้นที่จังหวัดกาญจนบุรี จำแนกตามลักษณะการเดินทาง ลักษณะการพักค้างคืน วัตถุประสงค์ในการเดินทาง และกิจกรรมที่ทำระหว่างการท่องเที่ยว

1.3 สมมติฐานการวิจัย

นักท่องเที่ยวที่มีลักษณะการเดินทาง ลักษณะการพักค้างคืน วัตถุประสงค์ในการเดินทาง และกิจกรรมที่ทำระหว่างการท่องเที่ยวต่างกัน มีพฤติกรรมการรู้สารสนเทศเพื่อการท่องเที่ยวแบบคาร์บอนต่ำแตกต่างกัน

2. การทบทวนวรรณกรรม

2.1 แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

1) แนวคิดเกี่ยวกับพฤติกรรมการรู้สารสนเทศของนักท่องเที่ยว

พฤติกรรมการรู้สารสนเทศ หมายถึง การกระทำของบุคคลที่แสดงออกเมื่อต้องการใช้สารสนเทศ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์เรื่องใดเรื่องหนึ่ง การเข้าถึงสารสนเทศ ตลอดจนการคัดเลือกข้อมูลเพื่อใช้ในการวิเคราะห์และประมวลผลเป็นสารสนเทศ รวมถึงพฤติกรรมการแสวงหาและใช้สารสนเทศเพื่อการสื่อสารระหว่างบุคคลอย่างมีจรรยาบรรณและถูกต้องตามกฎหมาย

จากการศึกษามาตรฐานการรู้สารสนเทศ ของ UNESCO (2556) ได้กำหนดมาตรฐานการรู้สารสนเทศสำหรับบุคคลทั่วไปว่า ต้องตระหนักถึงความต้องการสารสนเทศ และสามารถใช้อินเทอร์เน็ตในการแก้ปัญหาได้ โดยต้องสามารถกำหนดลักษณะและขอบเขตสารสนเทศที่ต้องการได้ รู้วิธีการค้นหาและระบุแหล่งสารสนเทศได้ สามารถจัดระบบ สังเคราะห์ รวบรวมเพื่อนำไปใช้ประโยชน์หรือสื่อให้บุคคลอื่นได้ รวมทั้งเก็บรักษาและบันทึกเพื่อนำกลับมาใช้ใหม่ได้

สำหรับ American Association of School Librarians & Association for Educational Communications and Technology (2004) ได้กำหนดมาตรฐานของผู้รู้สารสนเทศไว้ 3 ระดับ คือ ระดับที่ 1 มาตรฐานที่ผู้รู้สารสนเทศต้องสามารถเข้าถึงสารสนเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพ และประเมินสารสนเทศอย่างมีวิจารณญาณ รวมทั้งใช้สารสนเทศได้อย่างถูกต้องและสร้างสรรค์ ระดับที่ 2 การเรียนรู้อย่างอิสระที่ผู้รู้สารสนเทศต้องสามารถแสวงหาสารสนเทศที่ตนเองสนใจและสารสนเทศอื่น ๆ ที่มีประโยชน์ เพื่อสร้างองค์ความรู้ อย่างสร้างสรรค์ ระดับที่ 3 ความรับผิดชอบต่อสังคมสังคมที่ผู้รู้สารสนเทศต้องตระหนักถึงความสำคัญของสารสนเทศที่มีต่อสังคมประชิปไตย และใช้สารสนเทศอย่างจริยธรรมในการใช้สารสนเทศ

สำหรับ Council of Australian University Librarian (2000) ได้กำหนดคุณลักษณะของผู้รู้สารสนเทศไว้ว่า ต้องเป็นผู้ที่ตระหนักถึงความต้องการสารสนเทศ สามารถกำหนดขอบเขตของสารสนเทศ ที่ต้องการเพื่อค้นหา และประเมินสารสนเทศที่ได้รับได้ เพื่อนำมาใช้ประโยชน์ โดยคำนึงถึงวัฒนธรรม จริยธรรม เศรษฐกิจ กฎหมาย และบริบททางสังคม

นอกจากนี้ยังมีการศึกษาทักษะการรู้สารสนเทศโดยใช้หลัก Big 6 Skills ประกอบด้วย กิจกรรม 6 ขั้นตอน คือ การกำหนดปัญหาและขอบเขตสารสนเทศ การกำหนดกลยุทธ์ในการสืบค้น การกำหนดแหล่งสารสนเทศ การนำสารสนเทศมาใช้ การสังเคราะห์ข้อมูล และการประเมินผล (ขุน เทียมทินกฤต, 2560)

จากแนวคิดดังกล่าว ผู้วิจัยได้กำหนดแนวทางการวิจัยพฤติกรรมการรู้สารสนเทศ เพื่อการท่องเที่ยว แบบคาร์บอนต่ำ 4 ด้าน ดังนี้

1.1) ความสามารถในการรู้ถึงความต้องการสารสนเทศและแหล่งสารสนเทศ โดยแสดงพฤติกรรมดังนี้

- (1) สามารถกำหนดสารสนเทศที่เกี่ยวข้องกับลักษณะการท่องเที่ยว หรือรูปแบบการท่องเที่ยว
- (2) สามารถกำหนดและระบุขอบเขตสถานที่ท่องเที่ยวพักผ่อนหย่อนใจ สถานที่ท่องเที่ยว ธรรมชาติ เขื่อนนิวศ เขื่อนนุรักษ์ เขื่อนศาสนาและวัฒนธรรม เขื่อนประวัติศาสตร์และการศึกษา และเพื่อสุขภาพ
- (3) สามารถกำหนดและระบุขอบเขตสถานที่พัก ที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวคาร์บอนต่ำ หรืออยู่ในกลุ่มผู้ประกอบการสีเขียว หรือโรงแรมที่ดำเนินธุรกิจที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม
- (4) สามารถกำหนดและระบุขอบเขตร้านค้า หรือร้านอาหารที่ใช้วัตถุดิบหรือผลิตภัณฑ์จากชุมชน หรือภายในท้องถิ่น

(5) สามารถกำหนดแนวคิดการเดินทาง และโปรแกรมการท่องเที่ยวที่เหมาะสมกับตนเองและกลุ่ม

1.2) ความสามารถในการเข้าถึงสารสนเทศ โดยแสดงพฤติกรรมดังนี้

- (1) สามารถเลือกแหล่งสารสนเทศที่เหมาะสมและดีที่สุด เพื่อให้เข้าถึงสารสนเทศที่ต้องการได้ตามความต้องการ
- (2) สามารถระบุและกำหนดวิธีการสืบค้นสารสนเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพ อาทิ การกำหนดคำสำคัญในการสืบค้น และการใช้เครื่องหมายหรือคำสั่งที่เหมาะสมกับเครื่องมือในการค้นหาสารสนเทศ
- (3) สามารถเลือกใช้เครื่องมือในการค้นหาสารสนเทศที่เหมาะสม สะดวก รวดเร็ว และดีที่สุดในการรวบรวมสารสนเทศตามความต้องการ

1.3) ความสามารถในการประเมินสารสนเทศ โดยแสดงพฤติกรรมดังนี้

- (1) สามารถตรวจสอบและเปรียบเทียบสารสนเทศด้วยวิธีการต่าง ๆ เพื่อประเมินความน่าเชื่อถือ ความเที่ยงตรง และความถูกต้องของสารสนเทศ
- (2) สามารถเลือกวิธีการที่เหมาะสมเพื่อตรวจสอบและเปรียบเทียบสารสนเทศที่ได้รับกับวัตถุประสงค์ความต้องการในการใช้ประโยชน์

(3) สามารถเปรียบเทียบสารสนเทศที่ได้รับกับความรู้เดิมของตนเอง และ/หรือพิจารณาจากแหล่งอื่น ๆ ที่มีความน่าเชื่อถือ เพื่อกำหนดเป็นข้อสรุปสำหรับการนำไปใช้ประโยชน์

1.4) ความสามารถในการรวบรวมและการใช้สารสนเทศ โดยแสดงพฤติกรรมดังนี้

(1) สามารถจัดการเนื้อหาให้อยู่ในรูปแบบที่จะสนับสนุนการใช้งานตามวัตถุประสงค์ เช่น การบันทึก การจัดการโครงสร้าง เนื้อหา และการนำเสนอ เป็นต้น

(2) สามารถจัดการข้อความ ภาพ และสื่อต่าง ๆ ที่ต้องการ โดยเปลี่ยนรูปแบบตามลักษณะการใช้งานใหม่

(3) สามารถสื่อสารข้อมูล สารสนเทศที่ได้รับไปยังบุคคลอื่น โดยเลือกวิธีการ และเครื่องมือที่เหมาะสมกับกลุ่มผู้รับ

(4) แสดงความรู้และทักษะต่าง ๆ จากประสบการณ์เดิมและใหม่ เพื่อวางแผนและสร้างแผนการเดินทางได้ตามความต้องการ

(5) สามารถทบทวนความรู้และวิเคราะห์ความสำเร็จหรือความล้มเหลว และวิธีการต่าง ๆ ที่ใช้ผ่าน ๆ มาได้

(6) สามารถประเมินความต้องการสารสนเทศเพิ่มเติมตลอดการใช้งาน

2) แนวคิดเกี่ยวกับการท่องเที่ยวแบบคาร์บอนต่ำ

การท่องเที่ยวแบบคาร์บอนต่ำ (Low Carbon Tourism) คือ กิจกรรมท่องเที่ยวทางเลือกในการช่วยลดการปล่อยคาร์บอนให้น้อยลง เมื่อเทียบกับการท่องเที่ยวแบบปกติ ในขณะที่นักท่องเที่ยวได้รับประสบการณ์ร่วมในการลดโลกร้อน โดยยังได้รับความสะดวกสบาย และความสุขที่ได้รับจากการท่องเที่ยวเช่นเดิม (สำนักบริหารยุทธศาสตร์ งานองค์ความรู้, 2558)

แนวทางการท่องเที่ยวแบบคาร์บอนต่ำที่ช่วยให้นักท่องเที่ยวสามารถทำได้โดยผ่านกิจกรรมต่าง ๆ อาทิ การท่องเที่ยวแบบไม่เร่งรีบด้วยพาหนะที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม เช่น ปั่นจักรยานหรือเดินชมเมือง การรับประทานอาหารพื้นเมือง การพักโรงแรมสีเขียว หรือสถานประกอบการที่พักที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม การเรียนรู้และสัมผัสวัฒนธรรมที่แตกต่างภายในชุมชน การท่องเที่ยวอย่างมีจิตสำนึกและให้ความเคารพสถานที่ท่องเที่ยว ชุมชน ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

2.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ปานเนตร จันทน์พรัตน์ (2562) ได้ศึกษาเรื่อง การศึกษาแนวโน้มพฤติกรรมนักท่องเที่ยวในอนาคต ผลการวิจัยสะท้อนให้เห็นว่า พฤติกรรมของนักท่องเที่ยวในอนาคตนั้นจะสามารถเปลี่ยนแปลงไป โดยได้รับผลกระทบจากปัจจัยภายนอก คือ ปัจจัยด้านสังคมวัฒนธรรม เทคโนโลยี เศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อม และการเมือง โดยส่งผลให้นักท่องเที่ยวในอนาคตมีพฤติกรรมในการชื่นชอบความรวดเร็วในทุกด้าน เทคโนโลยีจะเป็นจุดเปลี่ยนสำคัญที่ทำให้กิจกรรมเพื่อการจัดการการเดินทางท่องเที่ยวเป็นไปอย่างรวดเร็ว และด้วยการเปลี่ยนแปลงไปของปัจจัยรอบตัว นักท่องเที่ยวจะสรรหาแหล่งท่องเที่ยวที่มีอัตลักษณ์ ให้คุณค่ากับชีวิตและการเดินทางท่องเที่ยวจะถือเป็นการให้รางวัลกับตนเองมากยิ่งขึ้น การเดินทางพร้อมครอบครัวที่ยังคงมีความต้องการความเป็นส่วนตัว สถานที่และกิจกรรมที่สามารถสังสรรค์กับสมาชิกได้จะเป็นรูปแบบที่เกิดขึ้นในอนาคต รวมไปถึงนักท่องเที่ยวจะให้ความสำคัญกับสิ่งแวดล้อมมากยิ่งขึ้น สินค้าและบริการจะต้องไม่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมอีกด้วย

Fardous et al (2019) ได้ศึกษาเรื่อง การวางแผนการเดินทางเป็นกลุ่ม และพฤติกรรมแสวงหาข้อมูลของผู้ใช้สื่อสังคมออนไลน์ การศึกษานักท่องเที่ยวในออสเตรเลีย บังคลาเทศ และจีน เพื่อศึกษาความแตกต่างของการค้นหาข้อมูลร่วมกันในการวางแผนเดินทางท่องเที่ยว และการแบ่งปันข้อมูลที่ได้จากสื่อสังคมออนไลน์ นักท่องเที่ยวบังคลาเทศ และจีน เลือกข้อมูลจากแหล่งที่รู้จัก ในขณะที่นักท่องเที่ยวออสเตรเลียใช้ข้อมูลทั้งจาก

แหล่งที่รู้จัก และจากข้อมูลที่ได้ทั่วไป ลักษณะปฏิสัมพันธ์ทางสังคมที่ใช้ของแต่ละบุคคลถือเป็นส่วนสำคัญ และเชื่อมโยงกับการแบ่งปันข้อมูลในกลุ่ม รวมถึงการร่วมกันหาข้อมูลมีส่วนในการค้นหาข้อมูลการท่องเที่ยว

กัญชลิตา ตันเจริญ (2563) ได้ศึกษาเรื่อง พฤติกรรมการใช้สื่อออนไลน์ และรูปแบบการนำเสนอข้อมูลสถานที่ท่องเที่ยวที่มีต่อการตัดสินใจท่องเที่ยวประเทศไทย โดยการติดตามแฟนเพจ Unseen Tour Thailand พบว่า พฤติกรรมการใช้สื่อออนไลน์ของผู้บริโภค ทั้งด้านการแสวงหาข้อมูล ด้านการเปิดรับข้อมูล ด้านการเปิดรับประสบการณ์ และพฤติกรรมการใช้สื่อออนไลน์โดยภาพรวมไม่มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจท่องเที่ยวในประเทศไทย ในขณะที่รูปแบบการนำเสนอข้อมูลสถานที่ท่องเที่ยวของ Fan Page แนะนำการท่องเที่ยว Unseen Tour Thailand มีการนำเสนอโดยใช้ข้อความที่น่าสนใจ (Content) มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจท่องเที่ยวในประเทศไทย

ปิยะดา ดาวล้อมจันทร์ และคณะ (2564) ได้ศึกษาเรื่อง พฤติกรรมแสวงหาสารสนเทศของนักท่องเที่ยวไทยเจนเนอเรชันวาย พบว่า นักท่องเที่ยวไทยเจนเนอเรชันวายมีพฤติกรรมการแสวงหาสารสนเทศด้านการท่องเที่ยว โดยมีการปฏิบัติ 5 ขั้นตอน ได้แก่ 1) การกำหนดสารสนเทศที่ต้องการ 2) การค้นหาและเข้าถึงสารสนเทศ 3) การตรวจสอบและการประเมินสารสนเทศ 4) การรวบรวมและการนำสารสนเทศไปใช้ และ 5) การประเมินผลลัพธ์ ปัญหาและอุปสรรคสำคัญที่พบ คือ ด้านลักษณะเฉพาะของบุคคล และด้านแหล่งสารสนเทศ

ศิริภรณ์ พงศ์ลี (2564) ได้ศึกษาเรื่อง แรงจูงใจและองค์ประกอบทางการท่องเที่ยวที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการแสวงหาข้อมูลด้านการท่องเที่ยวทางอินเทอร์เน็ตของนักท่องเที่ยวในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า นักท่องเที่ยวมีประสบการณ์การใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อการท่องเที่ยวมากกว่า 3 ปี โดยสืบค้นข้อมูลจำนวน 2-3 ครั้งต่อสัปดาห์ผ่าน Google เรื่องที่ต้องการสืบค้นมากที่สุด คือ ด้านสถานที่ท่องเที่ยวที่น่าสนใจ และส่วนใหญ่ใช้สมาร์ทโฟนเพื่อสืบค้นข้อมูล แรงจูงใจและองค์ประกอบทางการท่องเที่ยวส่งผลต่อพฤติกรรมการแสวงหาข้อมูลด้านการท่องเที่ยวทางอินเทอร์เน็ตของนักท่องเที่ยวในเขตกรุงเทพมหานคร

พูนทรัพย์ เศษศรี และคณะ (2566) ได้ศึกษาเรื่อง พฤติกรรมนักท่องเที่ยวชาวไทยและการตัดสินใจเดินทางท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมตามอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมจังหวัดยโสธร พบว่า นักท่องเที่ยวชาวไทยส่วนใหญ่ตัดสินใจเดินทางมาท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมตามอัตลักษณ์จังหวัดยโสธร จากการรับรู้เกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมตามอัตลักษณ์จังหวัดยโสธร ปัจจัยส่วนบุคคล คือ เพศ อายุ การศึกษา อาชีพ รายได้ สถานภาพ และภูมิภูมิลำเนาของนักท่องเที่ยวมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการเดินทางของนักท่องเที่ยวชาวไทย และปัจจัยส่วนบุคคล คือ อายุ การศึกษา อาชีพ รายได้ สถานภาพ และภูมิภูมิลำเนาของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่แตกต่างกันมีระดับการตัดสินใจในการเดินทางท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมตามอัตลักษณ์จังหวัดยโสธรไม่แตกต่างกัน หากแต่ปัจจัยส่วนบุคคลที่มีเพศแตกต่างกัน มีระดับการตัดสินใจในการเดินทางมาท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมตามอัตลักษณ์จังหวัดยโสธรแตกต่างกัน

3. ระเบียบวิธีวิจัย

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร คือ นักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในจังหวัดกาญจนบุรี ในช่วง พ.ศ. 2566 เนื่องจากยังไม่ทราบจำนวนประชากร จึงนำข้อมูลนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในจังหวัดกาญจนบุรี พ.ศ. 2565 มาใช้เป็นข้อมูลเบื้องต้น มีจำนวนนักท่องเที่ยว 11,453,168 คน (กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา, 2566ข)

กลุ่มตัวอย่าง คือ นักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในจังหวัดกาญจนบุรี เนื่องจากไม่สามารถทราบจำนวนที่แน่นอนของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในจังหวัดกาญจนบุรี ใน พ.ศ. 2566 ผู้วิจัยจึงได้ใช้การคำนวณขนาดกลุ่มตัวอย่างของประชากร โดยคำนวณจากสูตร Yamane (1973) ดังนี้

$$n = \frac{p(1-p)(Z^2)}{e^2}$$

ทำให้ผู้วิจัยได้กลุ่มตัวอย่างขั้นต่ำจำนวน 385 คน จึงกำหนดกลุ่มตัวอย่างจำนวน 400 คน ซึ่งมากกว่าจำนวนกลุ่มตัวอย่างขั้นต่ำ จากนั้นใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบสะดวก

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยและการเก็บรวบรวมข้อมูล

1) เครื่องที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสอบถาม จำนวน 1 ชุด แบ่งออกเป็น 3 ตอน ได้แก่ ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นคำถามเลือกตอบ ตอนที่ 2 พฤติกรรมการรู้สารสนเทศเพื่อการท่องเที่ยวแบบคาร์บอนต่ำ เป็นคำถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด ตอนที่ 3 ปัญหาและข้อเสนอแนะ เป็นคำถามปลายเปิดเพื่อรวบรวมความคิดเห็น แบบสอบถามได้รับตรวจสอบความถูกต้อง และความเที่ยงตรงของเนื้อหา โดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน ซึ่งได้ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) 0.78 นอกจากนี้ได้หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามโดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบาช (Cronbach, 1970) โดยกำหนดค่าความเชื่อมั่นในแต่ละข้อไม่ต่ำกว่า .80 ก่อนนำไปเก็บรวบรวมข้อมูล

2) การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลจากนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในจังหวัดกาญจนบุรี โดยใช้แบบสอบถาม 2 รูปแบบ คือ รูปแบบเอกสาร และรูปแบบออนไลน์ผ่านแอปพลิเคชัน Google Form โดยให้กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้เลือกรูปแบบของแบบสอบถามตามความสมัครใจ ได้รับการตอบรับในการตอบแบบสอบถามทั้งสิ้น 400 ฉบับ

3.3 การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistic) เพื่ออธิบายคุณลักษณะของข้อมูลทางประชากรของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยใช้ค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

สถิติเชิงอนุมาน (Inferential Statistics) เพื่อทดสอบสมมุติฐาน โดยใช้สถิติต่าง ๆ ในการวิเคราะห์ ดังนี้ การทดสอบค่า t-test โดยกำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวด้วย ANOVA (F-test) โดยกำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 หากพบความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จะทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่โดยใช้วิธีการของเชฟเฟ (Scheffe)

4. ผลการวิจัย

4.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผลการวิจัยพบว่า นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ร้อยละ 61.20 มีอายุต่ำกว่า 20 ปี ร้อยละ 25.80 เป็นนักเรียน/นักศึกษา ร้อยละ 29.80 ปัจจุบันอาศัยอยู่ในกรุงเทพฯ ร้อยละ 49.70 เดินทางเป็นกลุ่ม ร้อยละ 90.80 การท่องเที่ยวในลักษณะการค้างคืน ร้อยละ 63.70 โดยมีวัตถุประสงค์หลักในการเดินทาง คือ ท่องเที่ยว/พักผ่อน ร้อยละ 63.20 และมีกิจกรรมที่ทำระหว่างท่องเที่ยว คือ การท่องเที่ยวเพื่อพักผ่อนหย่อนใจร้อยละ 49.00

4.2 พฤติกรรมการรู้สารสนเทศเพื่อการท่องเที่ยวแบบคาร์บอนต่ำ

1) พฤติกรรมการรู้สารสนเทศเพื่อการท่องเที่ยวแบบคาร์บอนต่ำโดยรวมทุกด้าน พบว่านักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มีพฤติกรรมการรู้สารสนเทศเพื่อการท่องเที่ยวแบบคาร์บอนต่ำ โดยรวมทุกด้านอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.74$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ทุกด้านมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่นักท่องเที่ยวมีพฤติกรรมการรู้สารสนเทศเพื่อการท่องเที่ยวแบบคาร์บอนต่ำมากที่สุด คือ ความสามารถในการรวบรวมและใช้สารสนเทศ ($\bar{X}=3.89$) รองลงมา คือ ความสามารถในการรู้ถึงความต้องการสารสนเทศและแหล่งสารสนเทศ และความสามารถในการเข้าถึงสารสนเทศ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.80$ และ $\bar{X}=3.75$) ตามลำดับ ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1

ระดับพฤติกรรมการรู้สารสนเทศเพื่อการท่องเที่ยวแบบคาร์บอนต่ำ ครอบคลุมด้าน

พฤติกรรมการรู้สารสนเทศเพื่อการท่องเที่ยว	$\bar{x}$	S.D	ระดับพฤติกรรม
1. ความสามารถในการรู้ถึงความต้องการสารสนเทศและแหล่งสารสนเทศ	3.80	0.70	มาก
2. ความสามารถในการเข้าถึงสารสนเทศ	3.75	0.72	มาก
3. ความสามารถในการประเมินสารสนเทศ	3.55	0.89	มาก
4. ความสามารถในการรวบรวมและใช้สารสนเทศ	3.89	0.61	มาก
รวมทั้งสิ้น	3.74	0.65	มาก

2) พฤติกรรมการรู้สารสนเทศเพื่อการท่องเที่ยวแบบคาร์บอนต่ำ ด้านความสามารถในการรู้ถึงความต้องการสารสนเทศและแหล่งสารสนเทศ พบว่า นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มีความสามารถโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=3.80$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ทุกข้อมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก โดยข้อที่นักท่องเที่ยวมีความสามารถมากที่สุด คือ ฉันจะค้นหาตัวอย่างโปรแกรมท่องเที่ยวที่เหมาะสมกับกิจกรรมของตนเอง/กลุ่ม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.10$) รองลงมา คือ ฉันจะค้นหาเส้นทางเดินทางที่จะช่วยประหยัดพลังงานให้ได้มากที่สุด และฉันจะค้นหาสารสนเทศเกี่ยวกับร้านอาหารของชุมชน หรือร้านอาหารที่ใช้วัตถุดิบหรือผลิตภัณฑ์พื้นเมือง/ท้องถิ่น มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=3.90$ และ $\bar{x}= 3.86$) ตามลำดับ ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2

ระดับพฤติกรรมการรู้สารสนเทศเพื่อการท่องเที่ยวแบบคาร์บอนต่ำ ด้านความสามารถในการรู้ถึงความต้องการสารสนเทศและแหล่งสารสนเทศ

ด้านความสามารถในการรู้ถึงความต้องการสารสนเทศและแหล่งสารสนเทศ	$\bar{x}$	S.D	ระดับพฤติกรรม
1. ฉันจะค้นหาสารสนเทศที่เกี่ยวข้องกับลักษณะการท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติ เชิงอนุรักษ์ เชิงสร้างสรรค์ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม การท่องเที่ยวคาร์บอนต่ำ	3.54	0.84	มาก
2. ฉันจะค้นหาสารสนเทศเกี่ยวกับสถานที่ท่องเที่ยวที่เหมาะสมกับกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติ เชิงอนุรักษ์ เชิงสร้างสรรค์ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม การท่องเที่ยวคาร์บอนต่ำ	3.84	0.90	มาก
3. ฉันจะค้นหาสารสนเทศเกี่ยวกับสถานที่พักที่อยู่ในกลุ่มผู้ประกอบการสีเขียว หรือโรงแรมที่ดำเนินธุรกิจที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม	3.58	0.88	มาก
4. ฉันจะค้นหาสารสนเทศเกี่ยวกับร้านอาหารของชุมชน หรือร้านอาหารที่ใช้วัตถุดิบหรือผลิตภัณฑ์พื้นเมือง/ท้องถิ่น	3.86	0.80	มาก
5. ฉันจะค้นหาเส้นทางเดินทางที่จะช่วยประหยัดพลังงานให้ได้มากที่สุด	3.90	0.91	มาก
6. ฉันจะค้นหาตัวอย่างโปรแกรมท่องเที่ยวที่เหมาะสมกับกิจกรรมของตนเอง/กลุ่ม	4.10	0.90	มาก
รวมทั้งสิ้น	3.80	0.70	มาก

3) พฤติกรรมการรู้สารสนเทศเพื่อการท่องเที่ยวแบบคาร์บอนต่ำ ด้านความสามารถในการเข้าถึงสารสนเทศ พบว่า นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มีความสามารถ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.75$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่นักท่องเที่ยวมีความสามารถมากที่สุด คือ ฉันจะค้นหาสารสนเทศโดยใช้โปรแกรมค้นหาและสืบบนอินเทอร์เน็ต เช่น Google, Facebook, YouTube เป็นต้น มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.37$) รองลงมา คือ ฉันมักใช้แฮชแท็ก # ช่วยค้นหาสารสนเทศใน Facebook หรือ Instagram เช่น #กาญจนบุรี #เที่ยวกาญจน์ #ท่องเที่ยวคาร์บอนต่ำ #แม่น้ำแคว #บ้านอีต่อง #ล่องแพ #สะพานมอญ และฉันจะค้นหาสารสนเทศผ่านเพจท่องเที่ยวต่าง ๆ เช่น แวกเป่เที่ยว เที่ยวแบบกรู ข่าวสารการท่องเที่ยว ททท. เป็นต้น มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.99$ และ $\bar{X}=3.85$) ตามลำดับ ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3

ระดับพฤติกรรมการรู้สารสนเทศเพื่อการท่องเที่ยวแบบคาร์บอนต่ำ ด้านความสามารถในการเข้าถึงสารสนเทศ

ด้านความสามารถในการเข้าถึงสารสนเทศ	$\bar{X}$	S.D	ระดับพฤติกรรม
1. ฉันจะค้นหาสารสนเทศโดยใช้โปรแกรมค้นหาและสืบบนอินเทอร์เน็ต เช่น Google, Facebook, YouTube เป็นต้น	4.37	0.68	มาก
2. ฉันจะสอบถามสถานที่พัก สถานที่ท่องเที่ยว ร้านอาหาร หรือกิจกรรมต่าง ๆ จากเพื่อนๆ ที่เคยไปกาญจนบุรี หรืออาศัยอยู่ที่กาญจนบุรี	3.32	1.27	ปานกลาง
3. ฉันจะค้นหาสารสนเทศผ่านเพจท่องเที่ยวของจังหวัดกาญจนบุรี เช่น ไปเที่ยวกาญจน์ Web: Thainews.prd.go.th สำนักงานประชาสัมพันธ์ จังหวัดกาญจนบุรี Web: ww2.kanchanaburi.go.th	3.21	1.28	ปานกลาง
4. ฉันจะค้นหาสารสนเทศผ่านเพจท่องเที่ยวต่าง ๆ เช่น แวกเป่เที่ยว เที่ยวแบบกรู ข่าวสารการท่องเที่ยว ททท. เป็นต้น	3.85	1.02	มาก
5. ฉันมักใช้แฮชแท็ก # ช่วยค้นหาสารสนเทศใน Facebook หรือ Instagram เช่น #กาญจนบุรี #เที่ยวกาญจน์ #ท่องเที่ยวคาร์บอนต่ำ #แม่น้ำแคว #บ้านอีต่อง #ล่องแพ #สะพานมอญ	3.99	1.10	มาก
รวมทั้งสิ้น	3.75	0.72	มาก

4) พฤติกรรมการรู้สารสนเทศเพื่อการท่องเที่ยวแบบคาร์บอนต่ำ ด้านความสามารถในการประเมินสารสนเทศ พบว่า นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มีความสามารถโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.55$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่นักท่องเที่ยวมีความสามารถมากที่สุด คือ เมื่อได้รับสารสนเทศแล้ว ฉันสามารถตัดสินใจได้ทันทีว่าสารสนเทศนั้นตรงกับความต้องการหรือไม่ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.64$) รองลงมา คือ เมื่อได้รับสารสนเทศแล้ว ฉันสามารถบอกได้ว่าสารสนเทศนั้นเป็นเรื่องจริงไม่ใช่การโฆษณาชวนเชื่อ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.54$) เมื่อได้รับสารสนเทศแล้ว ฉันจะประเมินความน่าเชื่อถือจากจำนวนคนติดตามการแชร์ และการแสดงความคิดเห็นก่อนใช้งาน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.49$) ดังตารางที่ 4

ตารางที่ 4

ระดับพฤติกรรมการใช้สารสนเทศเพื่อการท่องเที่ยวแบบคาร์บอนต่ำ ด้านความสามารถในการประเมินสารสนเทศ

ด้านความสามารถในการประเมินสารสนเทศ	$\bar{x}$	S.D	ระดับพฤติกรรม
1. เมื่อได้รับสารสนเทศแล้ว ฉันจะประเมินความน่าเชื่อถือจากจำนวนคนติดตาม การแชร์ และการแสดงความคิดเห็นก่อนใช้งาน	3.49	1.08	ปานกลาง
2. เมื่อได้รับสารสนเทศแล้ว ฉันสามารถตัดสินใจได้ทันทีว่าสารสนเทศนั้นตรงกับความต้องการหรือไม่	3.64	0.99	มาก
3. เมื่อได้รับสารสนเทศแล้ว ฉันสามารถบอกได้ว่าสารสนเทศนั้นเป็นเรื่องจริงไม่ใช่การโฆษณาชวนเชื่อ	3.54	0.93	มาก
รวมทั้งสิ้น	3.55	0.89	มาก

5) พฤติกรรมการใช้สารสนเทศเพื่อการท่องเที่ยวแบบคาร์บอนต่ำ ด้านความสามารถในการรวบรวมและใช้สารสนเทศ พบว่า นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มีความสามารถโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=3.94$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่นักท่องเที่ยวมีความสามารถมากที่สุด คือ ฉันมักแชร์สารสนเทศที่ได้ผ่าน Facebook/Line/Instagram เพื่อใช้ภายหลัง มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.18$) รองลงมา คือ ระหว่างการเดินทางท่องเที่ยว หรือหลังจากการเดินทางท่องเที่ยวแล้ว ฉันมักลงเรื่องราวการท่องเที่ยวบน Facebook/Instagram/YouTube เป็นต้น เพื่อแชร์ประสบการณ์/เล่าเรื่องการเดินทาง และระหว่างการเดินทางท่องเที่ยว ฉันมักจะหาข้อมูลเพิ่มเติม เพื่อให้การท่องเที่ยวครั้งนี้ตรงเป้าหมาย และสนุกที่สุด มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.16$ และ $\bar{x}=4.09$) ตามลำดับ ดังตารางที่ 5

ตารางที่ 5

ระดับพฤติกรรมการใช้สารสนเทศเพื่อการท่องเที่ยวแบบคาร์บอนต่ำ ด้านความสามารถในการรวบรวมและใช้สารสนเทศ

ด้านความสามารถในการรวบรวมและใช้สารสนเทศ	$\bar{x}$	S.D	ระดับพฤติกรรม
1. ฉันมักจะบันทึกสารสนเทศที่จำเป็นลงสมุดโน้ต/โน้ตบุ๊ก/โทรศัพท์/แท็บเล็ต เป็นต้น เพื่อนำมาใช้อีกครั้ง	3.55	1.00	มาก
2. ฉันมักจะแคปเจอร์หน้าจอสารสนเทศหรือภาพลงโทรศัพท์ แท็บเล็ต เป็นต้น เพื่อนำมาใช้อีกครั้ง	4.02	0.88	มาก
3. ฉันมักจะคัดลอกลิงค์สารสนเทศหรือภาพลงโทรศัพท์ แท็บเล็ต เป็นต้น เพื่อนำมาใช้อีกครั้ง	3.63	0.85	มาก
4. ฉันมักแชร์สารสนเทศที่ได้ผ่าน Facebook/Line/Instagram เพื่อใช้ภายหลัง	4.18	0.94	มาก
5. เมื่อได้สารสนเทศครบตามที่ต้องการแล้ว ฉันจะนำมาวางแผนการเดินทางท่องเที่ยวทันที	3.63	1.22	มาก

ด้านความสามารถในการรวบรวมและการใช้สารสนเทศ	$\bar{x}$	S.D	ระดับ พฤติกรรม
6. ระหว่างการเดินทางท่องเที่ยว หรือหลังจากการเดินทางท่องเที่ยวแล้วฉันมักลงเรื่องราวการท่องเที่ยวบน Facebook/Instagram/YouTube เป็นต้น เพื่อแชร์ประสบการณ์/เล่าเรื่องการเดินทาง	4.16	0.94	มาก
7. ระหว่างการเดินทางท่องเที่ยว ฉันมักจะหาข้อมูลเพิ่มเติมเพื่อให้การท่องเที่ยวครั้งนี้ตรงเป้าหมาย และสนุกที่สุด	4.04	0.90	มาก
8. ฉันจะใช้ข้อมูลเดิมประกอบการเดินทาง ถ้าจะมาเที่ยวกาญจนบุรีอีกครั้ง	3.94	0.96	มาก
รวมทั้งสิ้น	3.89	0.61	มาก

4.3 เปรียบเทียบพฤติกรรมการใช้สารสนเทศเพื่อการท่องเที่ยวแบบคาร์บอนต่ำของนักท่องเที่ยว จำแนกตามลักษณะการเดินทาง ลักษณะการพักค้างคืน วัตถุประสงค์ในการเดินทาง และกิจกรรมที่ทำระหว่างท่องเที่ยว

1) นักท่องเที่ยวที่มีลักษณะการเดินทางแตกต่างกันมีพฤติกรรมการใช้สารสนเทศเพื่อการท่องเที่ยวแบบคาร์บอนต่ำแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยนักท่องเที่ยวที่เดินทางคนเดียวมีพฤติกรรมการใช้สารสนเทศเพื่อการท่องเที่ยวแบบคาร์บอนต่ำสูงกว่านักท่องเที่ยวที่เดินทางเป็นกลุ่ม ดังตารางที่ 6

ตารางที่ 6

เปรียบเทียบพฤติกรรมการใช้สารสนเทศเพื่อการท่องเที่ยวแบบคาร์บอนต่ำของนักท่องเที่ยว จำแนกตามลักษณะการเดินทาง

ลักษณะการเดินทาง	จำนวน (N)	$\bar{x}$	S.D.	t	Sig
เดินทางคนเดียว	37	4.25	0.54	5.842*	.025
เดินทางเป็นกลุ่ม	363	3.69	0.64		

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2) นักท่องเที่ยวที่มีลักษณะการพักค้างคืนแตกต่างกันมีพฤติกรรมการใช้สารสนเทศเพื่อการท่องเที่ยวแบบคาร์บอนต่ำแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยนักท่องเที่ยวที่ไม่ค้างคืนมีพฤติกรรมการใช้สารสนเทศเพื่อการท่องเที่ยวแบบคาร์บอนต่ำสูงกว่านักท่องเที่ยวที่ค้างคืน ดังตารางที่ 7

ตารางที่ 7

เปรียบเทียบพฤติกรรมการใช้สารสนเทศเพื่อการท่องเที่ยวแบบคาร์บอนต่ำของนักท่องเที่ยว จำแนกตามลักษณะการพักค้างคืน

ลักษณะการค้างคืน	จำนวน (N)	$\bar{x}$	S.D.	t	Sig
ไม่ค้างคืน	145	3.84	0.50	2.398*	.017
ค้างคืน	255	3.69	0.72		

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3) นักท่องเที่ยวที่มีวัตถุประสงค์ในการเดินทางแตกต่างกันมีพฤติกรรมการรู้สารสนเทศเพื่อการท่องเที่ยวแบบคาร์บอนต่ำแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ดังตารางที่ 8

ตารางที่ 8

เปรียบเทียบพฤติกรรมการรู้สารสนเทศเพื่อการท่องเที่ยวแบบคาร์บอนต่ำของนักท่องเที่ยว จำแนกตามวัตถุประสงค์ในการเดินทาง

วัตถุประสงค์ในการเดินทาง	df	SS	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	5	8.932	1.786	4.682*	.001
ภายในกลุ่ม	392	149.562	.382		
รวม	397	158.494			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

เมื่อทดสอบความแตกต่างของพฤติกรรมการรู้สารสนเทศเพื่อการท่องเที่ยวแบบคาร์บอนต่ำ จำแนกตามวัตถุประสงค์ในการเดินทางเป็นรายคู่ โดยวิธีของเชฟเฟ (Sheffe) พบว่า นักท่องเที่ยวที่มีวัตถุประสงค์ในการเดินทางเพื่อท่องเที่ยว/พักผ่อน มีพฤติกรรมการรู้สารสนเทศเพื่อการท่องเที่ยวแบบคาร์บอนต่ำสูงกว่านักท่องเที่ยวที่มีวัตถุประสงค์ในการเดินทางเพื่อรับประทานอาหาร ดังตารางที่ 9

ตารางที่ 9

เปรียบเทียบพฤติกรรมการรู้สารสนเทศเพื่อการท่องเที่ยวแบบคาร์บอนต่ำของนักท่องเที่ยว จำแนกตามวัตถุประสงค์ในการเดินทางที่พบความแตกต่างเป็นรายคู่

วัตถุประสงค์ในการเดินทาง	$\bar{x}$	รับประทานอาหาร	ไหว้พระ/ปฏิบัติธรรม	เยี่ยมชมครอบครัว/ญาติ/เพื่อน	ท่องเที่ยว/พักผ่อน	ทำงาน	ซื้อของ/ ช้อปปิ้ง
		3.35	3.43	3.77	3.85	3.87	3.94
รับประทานอาหาร	3.35		0.08	0.42	0.50*	0.52	0.59
ไหว้พระ/ปฏิบัติธรรม	3.43			0.34	0.42	0.44	0.51
เยี่ยมชมครอบครัว/ญาติ/เพื่อน	3.77				0.08	0.10	0.17
ท่องเที่ยว/พักผ่อน	3.85					0.02	0.09
ทำงาน	3.87						0.07
ซื้อของ/ ช้อปปิ้ง	3.94						

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4) นักท่องเที่ยวที่มีกิจกรรมที่ทำระหว่างท่องเที่ยวแตกต่างกันมีพฤติกรรมการรู้สารสนเทศเพื่อการท่องเที่ยวแบบคาร์บอนต่ำแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ดังตารางที่ 10

ตารางที่ 10

เปรียบเทียบพฤติกรรมการรู้สารสนเทศเพื่อการท่องเที่ยวแบบคาร์บอนต่ำของนักท่องเที่ยว จำแนกตามกิจกรรมที่ทำระหว่างท่องเที่ยว

กิจกรรมที่ทำระหว่างท่องเที่ยว	df	SS	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	5	12.416	2.483	6.664*	.001
ภายในกลุ่ม	392	146.078	.373		
รวม	397	158.494			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

เมื่อทดสอบความแตกต่างของพฤติกรรมการรู้สารสนเทศเพื่อการท่องเที่ยวแบบคาร์บอนต่ำ จำแนกตามกิจกรรมที่ทำระหว่างท่องเที่ยวเป็นรายคู่ โดยวิธีของเซฟเฟ (Sheffe) พบว่า นักท่องเที่ยวที่มีกิจกรรมที่ทำระหว่างท่องเที่ยวเพื่อท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ เพื่อท่องเที่ยวพักผ่อนหย่อนใจ เพื่อท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ และเพื่อท่องเที่ยวธรรมชาติ/เชิงนิเวศ/เชิงอนุรักษ์ มีพฤติกรรมการรู้สารสนเทศเพื่อการท่องเที่ยวแบบคาร์บอนต่ำสูงกว่านักท่องเที่ยวที่มีกิจกรรมที่ทำระหว่างท่องเที่ยวเพื่อท่องเที่ยวเชิงศาสนาและวัฒนธรรม ดังตารางที่ 11

ตารางที่ 11

เปรียบเทียบพฤติกรรมการรู้สารสนเทศเพื่อการท่องเที่ยวแบบคาร์บอนต่ำของนักท่องเที่ยว จำแนกตามกิจกรรมที่ทำระหว่างท่องเที่ยวที่พบความแตกต่างเป็นรายคู่

กิจกรรมที่ทำระหว่างท่องเที่ยว	$\bar{x}$	ท่องเที่ยวเชิงศาสนาและวัฒนธรรม	ท่องเที่ยวธรรมชาติ/เชิงนิเวศ/เชิงอนุรักษ์	ท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์	ท่องเที่ยวพักผ่อนหย่อนใจ	ท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ	ท่องเที่ยวเพื่อการศึกษา
		3.18	3.79	3.80	3.86	3.88	4.04
ท่องเที่ยวเชิงศาสนาและวัฒนธรรม	3.18		0.61*	0.62*	0.68*	0.70*	0.86
ท่องเที่ยวธรรมชาติ/เชิงนิเวศ/เชิงอนุรักษ์	3.79			0.01	0.07	0.09	0.25
ท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์	3.80				0.06	0.08	0.24
ท่องเที่ยวพักผ่อนหย่อนใจ	3.86					0.02	0.18
ท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ	3.88						0.16
ท่องเที่ยวเพื่อการศึกษา	4.04						

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

5. สรุปผลและอภิปรายผล

5.1 สรุปผล

นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มีพฤติกรรมการรู้สารสนเทศเพื่อการท่องเที่ยวแบบคาร์บอนต่ำ โดยรวมทุกด้านอยู่ในระดับมาก โดยทุกด้านมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ด้านที่นักท่องเที่ยวมีพฤติกรรมการรู้สารสนเทศเพื่อ

การท่องเที่ยวแบบคาร์บอนต่ำมากที่สุด คือ ความสามารถในการรวบรวมและใช้สารสนเทศ โดยข้อที่นักท่องเที่ยวมีความสามารถมากที่สุด คือ ฉันทักแซ่สารสนเทศที่ได้ผ่าน Facebook/Line/Instagram เพื่อใช้ภายหลัง ลำดับที่สอง คือ ความสามารถในการรู้ถึงความต้องการสารสนเทศและแหล่งสารสนเทศ โดยข้อที่นักท่องเที่ยวมีความสามารถมากที่สุด คือ ฉันทักหาตัวอย่างโปรแกรมท่องเที่ยวที่เหมาะสมกับกิจกรรมของตนเอง/กลุ่ม ลำดับที่สาม คือ ความสามารถในการเข้าถึงสารสนเทศ โดยข้อที่นักท่องเที่ยวมีความสามารถมากที่สุด คือ ฉันทักหาสารสนเทศโดยใช้โปรแกรมค้นหาและสืบบนอินเทอร์เน็ต เช่น Google, Facebook, YouTube เป็นต้น และลำดับสุดท้าย คือ ความสามารถในการประเมินสารสนเทศ โดยข้อที่นักท่องเที่ยวมีความสามารถในการประเมินสารสนเทศมากที่สุด คือ เมื่อได้รับสารสนเทศแล้ว ฉันทักตัดสินใจได้ทันทีว่าสารสนเทศนั้นตรงกับความต้องการหรือไม่ เมื่อทำการเปรียบเทียบพฤติกรรมการใช้สารสนเทศเพื่อการท่องเที่ยวแบบคาร์บอนต่ำของนักท่องเที่ยวจำแนกตามลักษณะการเดินทาง ลักษณะการพักค้างคืน วัตถุประสงค์ในการเดินทาง และกิจกรรมที่ทำระหว่างท่องเที่ยว พบว่า นักท่องเที่ยวที่มีลักษณะการเดินทาง ลักษณะการพักค้างคืน วัตถุประสงค์ในการเดินทาง และกิจกรรมที่ทำระหว่างท่องเที่ยว แตกต่างกัน มีพฤติกรรมการใช้สารสนเทศเพื่อการท่องเที่ยวแบบคาร์บอนต่ำแตกต่างกัน

5.2 อภิปรายผล

1) พฤติกรรมการใช้สารสนเทศเพื่อการท่องเที่ยวแบบคาร์บอนต่ำของนักท่องเที่ยว

นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มีพฤติกรรมการใช้สารสนเทศเพื่อการท่องเที่ยวแบบคาร์บอนต่ำ โดยรวมทุกด้านอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องจากการเดินทางท่องเที่ยวในแต่ละครั้งจะต้องมีเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ในการเดินทางอย่างชัดเจนว่าต้องการเดินทางไปเพื่อสิ่งใด และต้องการทำกิจกรรมใดบ้าง รวมทั้งการเตรียมความพร้อมเพื่อทำกิจกรรมต่าง ๆ ตามสถานการณ์หรือเหตุการณ์ที่อาจจะเกิดขึ้นโดยไม่สามารถคาดการณ์ได้ เพื่อตอบสนองความต้องการของตนเองหรือกลุ่มร่วมเดินทาง รวมถึงการประเมินผลลัพธ์ที่จะตามมา หรือการคาดการณ์ถึงเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่อาจมีผลกระทบต่อการเดินทางท่องเที่ยว ซึ่งเป็นองค์ประกอบสำคัญของพฤติกรรมโดยทั่วไปของนักท่องเที่ยว (ชวลินุช อุทยาน, ม.ป.ป) ทั้งนี้การท่องเที่ยวแบบคาร์บอนต่ำเป็นรูปแบบการท่องเที่ยวที่มีแนวคิดผสมผสานการท่องเที่ยวอย่างสร้างสรรค์โดยลดการใช้พลังงาน ลดการปล่อยคาร์บอน และเป็นส่วนหนึ่งของชุมชน เมื่อเทียบกับการท่องเที่ยวแบบทั่วไป จึงส่งผลให้นักท่องเที่ยวจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องมีความสามารถในการรู้ถึงความต้องการสารสนเทศและแหล่งสารสนเทศ ความสามารถในการเข้าถึงสารสนเทศ ความสามารถในการประเมินสารสนเทศ และความสามารถในการรวบรวมและการใช้สารสนเทศ ซึ่งเป็นทักษะที่จะช่วยให้นักท่องเที่ยวสามารถเข้าถึงสารสนเทศและแหล่งสารสนเทศด้านการท่องเที่ยว และสามารถนำสารสนเทศที่ได้มาใช้ในการวางแผนการเดินทางท่องเที่ยว เพื่อให้ได้รับประสบการณ์การท่องเที่ยวที่มีส่วนร่วมในการลดคาร์บอน แต่ยังสามารถท่องเที่ยวได้อย่างสะดวกสบาย และมีความสุขตลอดระยะเวลาการท่องเที่ยว ทั้งนี้ นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่จะรวบรวมและค้นหาสารสนเทศ โดยใช้โปรแกรมค้นหาและสืบบนอินเทอร์เน็ต เช่น Google, Facebook, YouTube เป็นต้น ซึ่งส่งผลให้นักท่องเที่ยวสามารถแซ่สารสนเทศที่ได้รับผ่านสื่อสังคมออนไลน์ได้อย่างสะดวก และเป็นวิธีที่ง่ายที่จะเรียกข้อมูลกลับมาใช้ใหม่ อีกทั้งสามารถเก็บข้อมูลที่ได้มาสร้างเป็นฐานข้อมูลเบื้องต้นที่สามารถมาใช้ประโยชน์ได้ง่ายขึ้น รวมทั้งการส่งข้อมูลที่มีให้กับกลุ่มที่ร่วมเดินทางด้วยกันสามารถทำได้ง่าย เนื่องจากปัจจุบันสื่อสังคมออนไลน์เป็นเสมือนเพื่อนร่วมทางที่ดีที่ช่วยให้นักท่องเที่ยวได้พบกับเพื่อนใหม่ที่จะร่วมแบ่งปันประสบการณ์การเดินทางที่ประทับใจ สอดคล้องกับงานวิจัยของ Fardous et al. (2019) พบว่า นักท่องเที่ยวในออสเตรเลีย บังคลาเทศ และจีน จะมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคมโดยการแบ่งปันข้อมูลภายในกลุ่ม และมีการร่วมมือกันในการค้นหาข้อมูลการท่องเที่ยวผ่านสื่อสังคมออนไลน์ และผกาภาส ชัยรัตน์ และคณะ (2567) ทำการศึกษาพฤติกรรมการใช้บริการที่พักโฮสเทลในเขต

พื้นที่กรุงเทพมหานครของนักท่องเที่ยวชาวไทย พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่รู้จักและทราบข้อมูลเกี่ยวกับที่พักโฮสเทล โดยสืบค้นข้อมูลจากอินเทอร์เน็ต/สื่อสังคมออนไลน์ และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของกัญชลิตา ตันเจริญ (2563) พบว่า รูปแบบการนำเสนอข้อมูลสถานที่ท่องเที่ยว โดยใช้ข้อความที่น่าสนใจมีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจท่องเที่ยวในประเทศไทย ทั้งนี้รูปแบบการนำเสนอที่นักท่องเที่ยวนำมาแชร์เพื่อใช้ในภายหลังเป็นการรวบรวมและการใช้สารสนเทศที่ส่งผลต่อการนำมาใช้เป็นข้อมูลเบื้องต้นในการวางแผนการเดินทาง และปรับปรุงแผนการเดินทางกรณีที่เกิดเหตุการณ์ที่ไม่สามารถคาดการณ์ได้

2) เปรียบเทียบพฤติกรรมการรู้สารสนเทศเพื่อการท่องเที่ยวแบบคาร์บอนต่ำของนักท่องเที่ยว จำแนกตามลักษณะการเดินทาง ลักษณะการพักค้างคืน วัตถุประสงค์ในการเดินทาง และกิจกรรมที่ทำระหว่างท่องเที่ยว

2.1) พฤติกรรมการรู้สารสนเทศเพื่อการท่องเที่ยวแบบคาร์บอนต่ำของนักท่องเที่ยว ตามลักษณะการเดินทาง พบว่า นักท่องเที่ยวที่มีลักษณะการเดินทางแตกต่างกันมีพฤติกรรมการรู้สารสนเทศเพื่อการท่องเที่ยวแบบคาร์บอนต่ำแตกต่างกัน โดยนักท่องเที่ยวที่เดินทางคนเดียวมีพฤติกรรมการรู้สารสนเทศเพื่อการท่องเที่ยวแบบคาร์บอนต่ำสูงกว่านักท่องเที่ยวที่เดินทางเป็นกลุ่ม ทั้งนี้เนื่องจากพฤติกรรมการเดินทางท่องเที่ยวคนเดียวด้วยตนเอง เป็นลักษณะเฉพาะของนักเดินทางที่ต้องกำหนดเส้นทางการเดินทางท่องเที่ยว และตัดสินใจด้วยตนเอง ในการเลือกสถานที่ต่าง ๆ เพื่อทำกิจกรรมการท่องเที่ยว อัตราค่าใช้จ่ายในการเดินทางท่องเที่ยว และรูปแบบการท่องเที่ยว (ชวลินุช อุทยาน, ม.ป.ป.) ซึ่งอาจส่งผลให้นักท่องเที่ยวจำเป็นต้องมีการวางแผน และการจัดการการท่องเที่ยวล่วงหน้าอย่างรัดกุม เพื่อให้ตอบสนองความต้องการ และบรรลุวัตถุประสงค์ตามเป้าหมายความสุขให้ได้มากที่สุด ดังนั้นนักท่องเที่ยวจึงต้องมีความสามารถในการรู้ความต้องการสารสนเทศด้านใดหรือรูปแบบใดบ้าง ต้องรู้แหล่งสารสนเทศ โดยเลือกใช้แหล่งสารสนเทศและเครื่องมือในการค้นหาสารสนเทศที่เหมาะสมกับการค้นหาสารสนเทศเพื่อการท่องเที่ยวแบบคาร์บอนต่ำภายในจังหวัดกาญจนบุรี ซึ่งปัจจุบันนักท่องเที่ยวสามารถเข้าถึงได้หลากหลายช่องทาง โดยเฉพาะโปรแกรมค้นหาและสืบบนอินเทอร์เน็ตที่จะช่วยให้นักท่องเที่ยวได้รับสารสนเทศที่ต้องการได้อย่างรวดเร็วและทันสมัย สอดคล้องกับงานวิจัยของปิยะดา ดาวล้อมจันทร์ และคณะ (2564) พบว่า นักท่องเที่ยวเจนเรชันวายเริ่มต้นสำรวจข้อมูลจากแหล่งข้อมูลบนอินเทอร์เน็ต เนื่องจากเข้าถึงง่าย สะดวก มีข้อมูลจำนวนมากให้เปรียบเทียบ และงานวิจัยของศิริภรณ์ พงศ์ลี (2564) พบว่า นักท่องเที่ยวใช้ Google เพื่อสืบค้นเรื่องราวที่ต้องการมากที่สุด โดยเรื่องที่ค้นหามากที่สุด คือ สถานที่ท่องเที่ยว นอกจากนี้นักท่องเที่ยวที่เดินทางคนเดียวจะมีเป้าหมายในการเดินทางชัดเจน จึงสามารถบอกได้ว่า สารสนเทศที่ได้รับนั้นตรงกับหัวข้อ เป้าหมาย วัตถุประสงค์ หรือรูปแบบการเดินทางท่องเที่ยวของตนเองหรือไม่ อีกทั้งต้องประเมินและรวบรวมสารสนเทศอย่างระมัดระวัง เพื่อให้เกิดความผิดพลาดน้อยที่สุด

2.2) พฤติกรรมการรู้สารสนเทศเพื่อการท่องเที่ยวแบบคาร์บอนต่ำของนักท่องเที่ยว จำแนกตามลักษณะการพักค้างคืน พบว่า นักท่องเที่ยวที่มีลักษณะการพักค้างคืนแตกต่างกันมีพฤติกรรมการรู้สารสนเทศเพื่อการท่องเที่ยวแบบคาร์บอนต่ำแตกต่างกัน โดยนักท่องเที่ยวที่ไม่ค้างคืนมีพฤติกรรมการรู้สารสนเทศเพื่อการท่องเที่ยวแบบคาร์บอนต่ำสูงกว่านักท่องเที่ยวที่ค้างคืน โดยมีความสามารถสูงกว่า 3 ด้าน คือ ความสามารถในการเข้าถึงสารสนเทศ ความสามารถในการประเมินสารสนเทศ และความสามารถในการรวบรวมและการใช้สารสนเทศ ทั้งนี้เนื่องจากพฤติกรรมการเดินทางท่องเที่ยวของคนไทยส่วนใหญ่เปลี่ยนแปลงไปนับตั้งแต่เกิดสถานการณ์โควิด-19 ที่มักเดินทางท่องเที่ยวโดยใช้ระยะเวลาเพียง 1 วัน โดยไม่ค้างคืนท่องเที่ยวในสถานที่ที่ใกล้ที่พักอาศัย (กองวิจัยการตลาดการท่องเที่ยว ททท., 2564) ซึ่งการไม่ค้างคืนเป็นการเดินทางที่มีวัตถุประสงค์การเดินทางที่ชัดเจนในฐานะของผู้มาเยือนสถานที่ต่าง ๆ โดยมีระยะเวลา

ที่จำกัด เป็นการเดินทางระหว่างวันหยุดที่นักท่องเที่ยวจะใช้เวลาคิด และวางแผนการเดินทางล่วงหน้า เพื่อหลีกเลี่ยงความจำเจ และให้คุ้มค่ากับเวลา และงบประมาณที่ต้องจ่ายในรูปแบบ One Day Trip หรือ Day Visitor ดังนั้นจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องมีทักษะความสามารถในการเข้าถึงสารสนเทศ เพื่อช่วยให้ได้ข้อมูลถูกต้องและทันสมัย ประกอบกับการเลือกใช้เครื่องมือช่วยค้นหาสารสนเทศที่จะช่วยรวบรวมสารสนเทศที่ต้องการใช้ในการวางแผนการเดินทางในวันหยุดได้อย่างสะดวกและง่ายต่อการใช้งาน สอดคล้องกับงานวิจัยของ ปานเนตร จันทน์พรัตน์ (2562) พบว่า พฤติกรรมของนักท่องเที่ยวในอนาคตจะเปลี่ยนแปลงไป โดยเทคโนโลยีจะเป็นจุดเปลี่ยนที่สำคัญที่ทำให้กิจกรรมเพื่อการจัดการเดินทางท่องเที่ยวเป็นไปอย่างรวดเร็ว และด้วยการเปลี่ยนแปลงของปัจจัยรอบตัว นักท่องเที่ยวจะสรรหาแหล่งท่องเที่ยวที่มีอัตลักษณ์ให้คู่กับชีวิต และการเดินทางท่องเที่ยวจะถือเป็นการให้รางวัลกับตนเองมากขึ้น

2.3) พฤติกรรมการรู้สารสนเทศเพื่อการท่องเที่ยวแบบคาร์บอนต่ำของนักท่องเที่ยว จำแนกจากวัตถุประสงค์ในการเดินทาง พบว่า นักท่องเที่ยวที่มีวัตถุประสงค์ในการเดินทางแตกต่างกันมีพฤติกรรมการรู้สารสนเทศเพื่อการท่องเที่ยวแบบคาร์บอนต่ำแตกต่างกัน โดยนักท่องเที่ยวที่มีวัตถุประสงค์ในการเดินทางเพื่อท่องเที่ยว/พักผ่อนมีพฤติกรรมการรู้สารสนเทศเพื่อการท่องเที่ยวแบบคาร์บอนต่ำสูงกว่านักท่องเที่ยวที่มีวัตถุประสงค์ในการเดินทางเพื่อรับประทานอาหาร ทั้งนี้เนื่องจากวัตถุประสงค์ในการเดินทางจะเป็นตัวกำหนดกิจกรรมเบื้องต้นของการเดินทางท่องเที่ยวในแต่ละครั้ง การท่องเที่ยว/พักผ่อนของนักท่องเที่ยวเป็นการตอบสนองความต้องการ เพื่อผ่อนคลายความเครียดจากภารกิจประจำวัน ซึ่งนักท่องเที่ยวสามารถกำหนดรูปแบบการท่องเที่ยวได้หลากหลาย ที่จะไม่ก่อให้เกิดกระทบต่อธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม หรือให้กระทบน้อยที่สุด รวมทั้งเป็นส่วนหนึ่งของชุมชน ดังนั้นการเดินทางท่องเที่ยวเพื่อท่องเที่ยว/พักผ่อนจำเป็นที่ต้องมีข้อมูลในทุก ๆ ด้าน เพื่อใช้ในการวางแผนและตัดสินใจในการเดินทาง เรื่องสถานที่ที่ต้องเหมาะสมกับการทำกิจกรรมการท่องเที่ยวแบบคาร์บอนต่ำ ชุมชนที่ต้องการไป มีวัฒนธรรม ประเพณี และวิถีชุมชนอย่างไรที่สามารถปฏิบัติตาม เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของชุมชนได้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ปานเนตร จันทน์พรัตน์ (2562) พบว่า แนวโน้มพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวในอนาคตจะให้ความสำคัญกับสิ่งแวดล้อมมากขึ้น สินค้าและบริการจะต้องไม่กระทบต่อสิ่งแวดล้อม ซึ่งอาจแตกต่างจากนักท่องเที่ยวที่มีวัตถุประสงค์เพื่อรับประทานอาหาร เนื่องจากความต้องการสารสนเทศมีเพียงด้านเดียว คือ การหาร้านอาหารที่มีอาหารพื้นเมืองในชุมชน และหรือมีวัตถุดิบจากท้องถิ่น โดยสามารถค้นหาข้อมูลได้จากสื่อสังคมออนไลน์ โดยการตั้งคำถามในการค้นหา เช่น ร้านอาหาร #กาญจนบุรี 10 ร้านอาหารกาญจนบุรี ร้านอาหารพื้นเมืองกาญ และกินอะไรดี กาญ เป็นต้น

2.4) พฤติกรรมการรู้สารสนเทศเพื่อการท่องเที่ยวแบบคาร์บอนต่ำของนักท่องเที่ยว จำแนกตามกิจกรรมที่ทำระหว่างท่องเที่ยว พบว่า นักท่องเที่ยวที่มีกิจกรรมที่ทำระหว่างท่องเที่ยวแตกต่างกัน มีพฤติกรรมการรู้สารสนเทศเพื่อการท่องเที่ยวแบบคาร์บอนต่ำแตกต่างกัน โดยนักท่องเที่ยวที่มีกิจกรรมที่ทำระหว่างท่องเที่ยวเพื่อท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ เพื่อท่องเที่ยวพักผ่อนหย่อนใจ เพื่อท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ และเพื่อท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติ/เชิงนิเวศ/เชิงอนุรักษ์ มีพฤติกรรมการรู้สารสนเทศเพื่อการท่องเที่ยวแบบคาร์บอนต่ำสูงกว่านักท่องเที่ยวที่มีกิจกรรมที่ทำระหว่างท่องเที่ยวเพื่อท่องเที่ยวเชิงศาสนาและวัฒนธรรม ทั้งนี้เนื่องจากการเดินทางท่องเที่ยวเพื่อท่องเที่ยวเชิงศาสนาและวัฒนธรรมเป็นการเดินทางท่องเที่ยวเพื่อศึกษา เรียนรู้ และเพิ่มประสบการณ์ทางสัจธรรมแห่งชีวิตตามความเชื่อ ความศรัทธา และเพื่อชื่นชมวัฒนธรรมประเพณีที่งดงามต่าง ๆ ของจังหวัดกาญจนบุรี อาทิ งานบุญประเพณีแห่ธงใหญ่ สงกรานต์แห่ปราสาทผึ้ง สงกรานต์มอญ ตักบาตรดอกไม้วันเข้าพรรษา การจุดประทีปดินกาเพื่อบูชามารดาของพระพุทธเจ้า 5 พระองค์ โดยแหล่งท่องเที่ยวประเภทนี้ ได้แก่ วัด สถานปฏิบัติธรรม ศาสนสถาน และชุมชน ซึ่งอาจส่งผลให้เกิดข้อจำกัดในการแสดงความสามารถในการเข้าถึงสารสนเทศ การประเมินสารสนเทศ และการรวบรวมสารสนเทศ ทั้งนี้เนื่องจาก

กิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับศาสนาและวัฒนธรรมมักจะถูกจัดขึ้นในวันสำคัญทางศาสนา ซึ่งทำให้เกิดภาพจำและการรับรู้ข้อมูลด้านสถานที่ วัน เวลา และข้อมูลต่าง ๆ ที่จำเป็นของงานประเพณีต่าง ๆ หากจำเป็นต้องทบทวนข้อมูล นักท่องเที่ยวสามารถค้นหาข้อมูลซ้ำ โดยใช้วิธีการเข้าถึงสารสนเทศ หรือคำค้นหาเดิมจากข้อมูลเดิมที่มีอยู่ เพื่อตรวจสอบให้แน่ใจอีกครั้ง หรือการใช้ข้อมูลที่เกิดจากการรวบรวมโดยวิธีการคัดลอกลิงค์ หรือคัดลอกหน้าจอได้ทันที ซึ่งอาจแตกต่างจากการท่องเที่ยวในรูปแบบอื่น ๆ ที่มีความหลากหลายด้านรูปแบบการให้บริการ และมีการปรับเปลี่ยนข้อมูลอยู่ตลอดเวลา ทำให้ต้องระมัดระวังในการเลือกใช้สารสนเทศ ประเมินและรวบรวมสารสนเทศอย่างรอบคอบ เพื่อให้ได้สารสนเทศที่ถูกต้องและทันสมัย และเพียงพอต่อความต้องการ เพื่อให้ไม่พลาดโอกาสในการท่องเที่ยวแบบคาร์บอนต่ำ

5.3 ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

1) ข้อเสนอแนะสำหรับการนำงานวิจัยไปใช้ประโยชน์ จากผลการวิจัยพบว่า นักท่องเที่ยวนิยมเข้าถึงสารสนเทศโดยใช้โปรแกรมค้นหาและสืบบนอินเทอร์เน็ต รวมทั้งนิยมแชร์สารสนเทศและประสบการณ์การเดินทางผ่านสื่อสังคมออนไลน์ ดังนั้นเพื่อพัฒนาและส่งเสริมพฤติกรรมการรู้สารสนเทศเพื่อการท่องเที่ยวแบบคาร์บอนต่ำ หน่วยงานที่ให้บริการด้านข้อมูลท่องเที่ยวทั้งภาครัฐและภาคเอกชนควรมีการร่วมมือส่งเสริมการรับรู้ และการตระหนักรู้เรื่องการท่องเที่ยวแบบคาร์บอนต่ำผ่านสื่อสังคมออนไลน์ที่มีอยู่เดิม หรือเพิ่มช่องทางสื่อใหม่ โดยเผยแพร่สารสนเทศด้านการท่องเที่ยวแบบคาร์บอนต่ำ เช่น สถานที่ท่องเที่ยว สถานที่พัก กิจกรรมการท่องเที่ยว รวมทั้งตัวอย่างโปรแกรมการท่องเที่ยวให้ชัดเจนมากขึ้น และทันสมัยอยู่เสมอ รวมทั้งกำหนดคำค้นหาแบบเฉพาะเจาะจง หรือคำสำคัญเพื่อให้นักท่องเที่ยวค้นหาได้ง่ายขึ้น

2) ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป ควรศึกษาหาแนวทางเพื่อส่งเสริมและพัฒนาพฤติกรรมการรู้สารสนเทศสำหรับนักท่องเที่ยวตามช่วงวัย

6. กิตติกรรมประกาศ

ผู้วิจัยขอขอบคุณคณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนครที่สนับสนุนงบประมาณในการทำวิจัยครั้งนี้

7. เอกสารอ้างอิง

กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา. (2566ก). แผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติฉบับที่ 3 (พ.ศ. 2566-2570).

กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา.

กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา. (2566ข). สถานการณ์การท่องเที่ยวในประเทศไทยรายจังหวัด ปี 2565.

<https://www.mots.go.th/news/category/657>

กองวิจัยการตลาดการท่องเที่ยว ททท. (2564). พฤติกรรมนักท่องเที่ยวไทยในสถานการณ์ COVID-19. TAT.

<https://intelligencecenter.tat.or.th/articles/12311>

กัญชลิตา ตันเจริญ. (2563). พฤติกรรมการใช้สื่อออนไลน์และรูปแบบการนำเสนอข้อมูลสถานที่ท่องเที่ยวที่มีผลต่อการตัดสินใจท่องเที่ยว. [ปริญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์]. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

ซุน เทียมทินกฤต. (2560, 5 มิถุนายน). Big 6Skills กับความรู้สารสนเทศ. <http://0033004.blogspot.com/2017/06/big-6-skills.html>.

ชวัลนุช อุทยาน. (ม.ป.ป.). พฤติกรรมนักท่องเที่ยว. WordPress. <http://touristbehaviour.wordpress.com/1>

- พูนทรัพย์ เศษศรี, ขวลิย์ ณ ถลาง, เสรี วงษ์มณฑา, และสุทธินันท์ พรหมสุวรรณ. (2566). พฤติกรรมนักท่องเที่ยวชาวไทยและการตัดสินใจเดินทางท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมตามอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมจังหวัดยโสธร. *วารสารวิทยาการจัดการวไลยอลงกรณ์ปริทัศน์*, 4(1), 56-73.
- ปานเนตร จันทน์พรรัตน์. (2562). *การศึกษาแนวโน้มพฤติกรรมนักท่องเที่ยวในอนาคต*. [สารนิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยมหิดล]. <https://archive.cm.mahidol.ac.th/bitstream/123456789/3078/1/TP%20MS.024%202562.pdf>.
- ปิยะดา ดาวล้อมจันทร์, ศศิพิมล ประพินพงศกร, และแววตา เตชาทวีวรรณ. (2564). พฤติกรรมการแสวงหาสารสนเทศของนักท่องเที่ยวไทยเจนเนชันวาย. *วารสารสารสนเทศศาสตร์*, 39(1), 38-57.
- ผกามาศ ชัยรัตน์, นเรศ กันธะวงศ์, และหทัยรัตน์ ปัทมาวิวัฒน์. (2567). พฤติกรรมการใช้บริการของนักท่องเที่ยวชาวไทยและองค์ประกอบคุณภาพการบริการของโฮสเทลในกรุงเทพมหานคร. *วารสารศิลปศาสตร์ราชชมงคลพระนคร*. 4(1), 46-58.
- ศิริภรณ์ พงศ์ลี. (2564). *แรงจูงใจและองค์ประกอบทางการท่องเที่ยวที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการแสวงหาข้อมูลด้านการท่องเที่ยวทางอินเทอร์เน็ตของนักท่องเที่ยวในเขตกรุงเทพมหานคร*. [บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต] มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- สำนักบริหารยุทธศาสตร์ งานองค์ความรู้. (2558). *Low Carbon Tourism* เที่ยวแบบคนไม่เอาถ่าน. องค์การบริหารการพัฒนาพื้นที่พิเศษเพื่อการท่องเที่ยว.
- American Association of School Librarians & Association for Educational Communications and Technology. (2004). *Information Literacy Standards for Student Learning*. <http://www.ala/aasl/aaslpfotools/informationpower/InformationLiteracyStandardsfinal.pdf>
- Council of Australian University Librarians. (2000). *Information Literacy Standards*. Canberra. <https://www.tandfonline.com/doi/pdf/10.1080/00048623.2001.10755140>
- Cronbach, L.J. (1970). *Essentials of Psychological Testing*. (3 rd ed). Harper.
- Fardous, J., Du, J.T., Hansen, P., Choo, K.R., & Huang, S. (2019). Group Trip Planning and Information Seeking Behaviors by Mobile Social Media Users: A Study of Tourists in Australia, Bangladesh and China. *The Journal of Information Science*. 47(3). <https://doi.org/10.1177/0165551519890515>
- UNESCO. (2556). *มาตรฐานการรู้สารสนเทศของ UNESCO*. Thailibrary. <https://www.thailibrary.in.th/2013/03/05/unesco-information-literacy/>
- Yamane, T. (1973). *Statistics : An Introductory Analysis* (2rd ed). Harper And Row